

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рів XVI. Нью Йорк. Четвер, 23-го Січня 1908. Число 4

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, January 23, 1908. No. 4

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Децембер 1907.

В. 30	Скробала Антін, ум. Нов. 9 07,	1000.00
В. 72	Гавриляк Петро, ум. Септ. 20 07,	1000.00
В. 119	Лакатош Юрий, ум. Нов. 13 07,	1000.00
В. 7	Павоварник Юрий, ум. Нов. 13 07,	1000.00
В. 21	Нестер Розалія, ум. Нов. 9 07,	1000.00
В. 11	Дзямба Лукач, ум. Дец. 3 07,	1000.00
В. 33	Ярошак Анна, ж. Ільма, ум. Нов. 18, 07,	400.00
В. 143	З. Мадейчак, ж. Лешка, ж. Нов. 28 07,	400.00
В. 61	Вуша Гель, ж. Ів. ум. Нов. 15 07,	400.00
В. 3	Чичила Мар. ж. Ів. ум. Дец. 1 07,	400.00
В. 16	Вагал Марія ж. Мих. ум. Дец. 10 07,	400.00
В. 74	Зубаль Вас. з. на нев. слаб.	100.00
В. 3	Прокіпчак Вас. з. на утр. ока	200.00
В. 173	Рук Юрій з. на утр. ока,	200.00
В. 3	Прицик Мих. з. на утр. обог. віг,	1000.00

Разом 9500.00

Платня гол. урядників за Децембер 165.00

Адміністрація Союзу за Дец. 108.99

За руский статут Р. Н. Союзу 800.00

Весь розхід виносить 10 573.99

Розмет платить 8441 членів на ціле посмертне (кождий по 1.20 дол.) і 307 членів на пів посмертного (кождий по 60 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Відплат по 1 цент.

Член на ціле посмертне платить 1.34 дол., а на половину посмертного 74 цнт.

К. Куріє, предсідатель. С. Ядлоский, секретар. А. Шарп, касир.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Січень.

23	Ч. Григорія ниск.
24	П. Теодозія вел.
25	С. Татіани
26	Н. Цо Провс. Ермила
27	П. О. в Син. і Ранти от Б
28	В. Павла Т., Йона гуч
29	С. Поклон вер св. Петр.

— Вісти з Бразилії. Як читасмо в 3-ім числі часописи бразилійських Русинів „Зоря“, то старшина тов. Просвіта в Куритибі ухвалила отворити українську школу в комнатах товариства, сви зголосить ся достаточне число дітей. Учитель вже є; а крім того редактор „Зорі“ д. С. Петрицький зобов'язав ся учить безкористно 6 годин тижнево.

— Рівнож на весну с. р. має прибути до Бразилії о. Павло Петрицький запрошений на парохію Ріокларску. Буде се перший свіданий священник в Бразилії.

— Підчас розбитя ся корабль „Гваска“ затонула одна родина руских емігрантів: Іван Бігус з жінкою і двома дітьми.

— Дня 2-ого січня іменував Рим єпископа Я. Кудельку єпископом суфраганом в хлівендській дієцезії для Чехів. Священі єпископского довершиє айр. біскуп Горстман дня 25-ого лютого в Клівленд. Чехи роблять величезні приготування, щоб гідно відсвяткувати іменоване першого свого єпископа. Виразді Чехи мали вже раз єпископа Ів. Наймана — однак він був родом Німець, — тепер дістали свого — Чеха.

— Протест проти напскої булі підписали вже майже всі наші священники, крім кількох капанів і мадаронів, яким опіка айршських біскупів далеко вигідніша для їх зделок. Рівнож протест від народа уже друге ся до підпису громадам.

— Оногда в місті Алтуна, Па. відбуло ся незвичайно цікаве польоване з нагінкою на медведя. Медвідь видно вкучив собі монотонне жите в околицьких лісах та вибрав ся погуляти собі троха по місті. Прийшовши тут, довгий час бавив ся незвичайно весело розгонюючи жінки та діти по улицях. І був би в той спосіб може еще довше забавляв ся, однак громада негостинних горожан Алтуни, узброївши ся в різного сорта і калібро стрільки кинула ся на непершого гостя. Загнали одного „зуйка“ в тісну улицю, з якої не було виходу та засипали его тут градом куль. Наслідок був такий, що медведи не спав ні волосок з его „кожука“. Розлючений за таку негостинність кинув ся він на чесних горожан, розігнав їх на всі вітри та махнувши лабою на цілу альтонську гостинність почитував преспокойно назад у свої ліси. Алтонійці боячи ся другої подібної візити уладжили на слідуючий день на него нагінку в лісах, де его наконець убито. Медвідь важив 300 фунтів.

— В місті Winchester, Ку. відбув ся колись то шлюб через телефон. Е. Руч з Hampton, Va. при помочи телефону заіграв ся з панною Евою Довнінг в Вінчестер, Км. Священник стояв коло молодої а присягу косялого відобраз телефонічно. Коли молодий приїде обое уда-

дуть ся в послибну подорож. Нема що казати — правдиво по америкапски.

— Успіхей фармер. Найбогатший фармер James R. Smith з повігу Fayette в Пенсильвенії стратив 45 тисяч долларів і пересидів півпата року в в'язниці тому лишенк, що не хотів сказати слова „жалую“. Він має дочку-одиначку, яка перед найкращими місяцями уїхала з одним молодим і бідним хлопцем іменем William R. Wirsing. Фармер був страшно лютий, вислав однак свої донці лист, в яким писав, що їм простить усе, коли они обое повернуть домі. Коли молоді були уже коло хати, впакував батько затеви цілий набій в черево зі своєї стрільби. При розправі фармер міг бути увільнений, колиб був сказав, що жалус за своїм учинком. Він не хотів сего зробити і тому суд засудив его на півпата року в'язниці і на заплачене Wirsing-ови 45.000 дол. відшкодованя.

— Сила робітників. Фабричні та копольняні робітники лущать ся в так звані заводові товариства (Gewerkshafter). Робітники що належать до одного заводу п. р. вуглекопи, бляхарі, тельчі, лущать ся в окремі організації, які дбають про се, щоб в данім заводі були найкращі умови праці, тай щоб ніхто не нехтував інтересів заводово організованих робітників. Такі заводові товариства входять з собою в тісний зв'язок і творять в сей спосіб могутчу армію, яка вже не раз боролась гідно за інтереси промислових робітників. Щоби зобразити ту силу зорганізованих заводово робітників подаємо в півн. Америці з Канадою с 2.300.000 зорг. роб. в Німеччині є 2.215.165 „Англії є 1.887.000 „ „Франції є 836.000 „ „Австрії є 444.000 „ „Італії є 426.000 „ „Угорщині є 153.000 „ „Бельгії є 148.000 „ „Австралії є 128.000 „ „Швеції є 126.000 „ „Данії є 99.000 „ „Швайцарії є 57.000 „ „Голандії є 37.000 „ „Еспанії є 36.000 „ „Норвегії є 25.000 „

Про відносини в Росії не можна нічого певного сказати. Число зорганізованих заводово в Росії подають на 246 тисячів, однакж здасть ся, що число се дуже перевершене. Як додати до того робітників в Японії, Аргентині та інших краях, то дістанемо число 2 мільонів зорганізованих заводово робітників.

— Палене книжок. За останні два роки в Росії сконфісковано так багато журналів, книжок і газет, що їх не було вже де дівати. Цілі магазини були позапозовнівані тими „негальними“ книжками і брошурами. Російський уряд не знав що робити з тими книжками, які щоденно ще доставляла поліція цілими купами. Аж ось один урядник подав палити се друковане слово. Спроваджено пожежну сторожу і вона спалила всю ту „негальщину“. Добре

ще, що се не діялось в середних віках, бо уряд готов би казати спалити з тими книжками і їх авторів.

— Австрія — краєм голоду. Англійське міністерство торговлі видало порівнючу табельку о відносинах платні і запотребованія життєвого робітників різних країв. З тої табельки казує ся, що робітник в Австрії стоить найгірше між пролетарями всіх країв. Австрія є краєм найнижчої платні а найвищих цін средств живности. І так: Тижневий зарібок американського робітника виносить 46.38 кор., з того на поживу видає 17.66 кор. а на инші видатки лишаєсь йому 18.72 кор.; англійського 38.72 кор., на поживу 15.64, позістає 23.08 кор.; французького 25.45 кор., на поживу 11.48 кор., позістає 13.97; бельгійського 22.41 кор., на поживу 10.84, позістає 11.57 кор.; швайцарського 21.68 кор., на поживу 12 кор., позістає 9.68. А тижневий зарібок австрійського робітника виносить 11.90 кор., на поживу видає 7.82 кор., а на инші потреби позістає йому 4.08 кор.

— Прантична вдова. В Леонард, в Стирії помер перед кількома роками чоловік, який жив дуже примірно і в згоді з своєю жінкою. На гробі свого мужа казала вона устатити пам'ятник з написом: „Незабутному мужови Н. Н.“ Небагом описля віддала ся в друге, однак не довго прожила з другим чоловіком, бо й сей помер перед нею скоро. А на його гробі вірна і любяча жінка казала перенести пам'ятник з гробу першого мужа та лише змінити імя в написі.

— В місцевости Braddock, Pa. лущало ся в столівних Edgar Thompson страшно нещасте. Через недбалство азетів а підстави величезний котел, так званий „Converter“ в яким чистять розтоплену сталь. Підсю пору було у ній 15 тон розтопленого металю, яка розлила ся і спалила живцем 2 людей а около 20 тяжко попарила. Між нещастями стрічаємо слідуючі славніські імена: А. Болеский, М. Сачко, Т. Кіндрацкий і І. Маркович. Вивернене ся кітла спричинило також вибух пари. Мури і дах сталівні на половину порозритано і поруйновано вибухом якого гук було чути в кількох сусідніх містечках.

— Дня 12-го с. м. відбуло ся в Бутлер, Па. в гали під церквою аматорське представлення штуки „Змічений Юрко“. Представлене випало так під виглядом вишколеня, як свівів і гри аматорів бездоганно. Передовсім гарно випали ролі Стефана (Н. Медвідь) Доця (Малецька) Юрко (Д. Медвідь) Проць (І. Вова) Селена (М. Карлишка) Главолич (І. Чернецкий) начальник (Ю. Потрищак) і радні (П. Корпан, П. Біднас, Й. Куць). Вступне слово вивовів і відспівав солю „Родимий край“ д. Малецький. Гадаємо, що така річ як театр, не повинна ніколи встигати оя, та що сей перший успіх дасть аматорам тим більшої сили і витривалости до дальшої праці на сім полі, до дальшого

несеня просвіти і науки поміж народ. Тому кажу зі щирого серця: дальше до праці!...

— Ян дбає польска шляхта про просвіту: В Галичині було в 1900 році 56 процент анальфбетів. (Таких, що не вміли ні писати ні читати). З огляду на стан в 1880 означає се деякий поступ, бо тоді було в Галичині 77 проц. анальфбетів. Та не треба гадати, що се зробили головню народні школи закладаючі шляхтою. Велику роль в борбі з анальфбетизмом відіграли курси для анальфбетів закладані проти волі шляхти. Нині, майже половина населеня Галичини, 3 мільоні 387 тисячів людей, не вміє ні читати ні писати. Чи се не страшні відносини? І що в Галичині роблять пануючі верховоди, щоб викоринити анальфбетизм? Нічо, або дуже мало. Але се зовсім зрозуміле, бо грамотність мужика не лежить в інтересі шляхти. Тим темніше в хлопських ділянках, ним ясніше у панських дворах-палатах.

— Новозворену парохію в Sykesville, Pa., Jefferson Co. обняв о. Мирон Данилович і буде доїжджати що другу неділю до Ford City, Armstrong Co. На божествені в Ford City буде 26. січня, 9. лютого і т. д. Другу неділю. Листи адресує Rev. M. Danilovitch, Sykesville, Pa., Jefferson Co.

Головний Радний Руского Народного Союзу.

Понеже часопись „Правда“, орган Общества Руских Братств, в числі 1-ім, на першій стороні, під заголовком: „Визнес иде до бре“, в своїй скаженині і підлій ложі кинула публично чорне світло на головних урядників „Союзу“, будьто би головні урядники спроневерили уже десять тисяч долларів з каси Союзу, та по думці часописи „Правда“ має розділитись „поміж головачів“ 20 тисячой долларів, а завваю, що се є підла лож органу общества руских братств звернена против урядників Союзу і против організації Союз, лише на те, щоб тим підкопати довіре між членами Союзу до своїх урядників і знеохотити до своєї організації. Роблять „гаспадінове редактора Правди“ се в шаленої німсти і задрости, бо видить, що наш Союз росте, міцніє в кождим місяцем щораз більше. Длатого заявляю воім членам Руского Народного Союзу: Братя! Се підла лож, се німста і задрість редакторів „Правди“; ся зволю се гнала колода, котра від самого початку свого іст-

нована раз у раз стає в перелоні в розвою нашої організації. Та Союз вомо сего розвиваєсь і росте. Братя! Ваш масток і гріт знаходить ся в честних руках і єсть забезпечений бондами і сей Ваш гріт виплачуєсь тільки там, де єсть прив'язаний і кінечні потреби нашої організації вимагають. Аж один доллар не єсть страчений.

Щоби Ви сему повірили, то звиваю публично предсідателя контрольної комісії, В. Пов. о. А. Левинського пароху в Shenandoah, Pa., щоб безпробовочно зареєстрував контролю в компетентній трема урядниками контрольної комісії, т. є. о. О. Стегевичем учей в Shenandoah, Pa., н. С. Калашу кою з Seranton, Pa. в наслід і діловодстві Р. Н. Союзу, і справоздає оголосив на органі Союзу.

За існу, публичку омію про нашу організацію і кримінальні закиди против головних урядників Р. Н. Союзу, поставаско редакція „Правди“ до відв'язально, щоб доказала нам за своїм звичин перед владою судовими.

Дано в Jersey City, 3 Головного Уряду Р. Н. Союзу дня 20 Януара 1907. К. Куріє, предсідатель.

ПОВІДОМЛЯЄМО всіх тих, які мають у себе календарі і тижники на рік 1908, що до сего часу ми еще не дістали їх. Тижники в край не дістануть, а тижний гроші ми за них післали еше в липні 1907. Є се байдушність отару краєвих Русинів оглядом нас, а що ми мусимо терпіти докори і страту. Ми вже зробили рекламацию і накопили число „Свободи“ дістанете, певне, календарі будуть в наших руках, потім розуміє ся, сейчас вишлемо передати ніким. Тепер маємо на складі „Календарик Кипшенів“ по 10 цнт. Накопи календарі отримаємо, яких амовили ми в великій кількості, з оголосимо в „Свободі“ їх назву і ціну. З поважанем Руска Бнгарія в Сервентон, Па.

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНІЯ І БУЧЕРНІЯ в добрім положеню, вигідне помішкане разом з стором і на дві родини в місцевости Philadelphia, Pa. Понеже маю обняти инший інтерес, то спродаю під вигідними услівями. Зголосити ся: Михайл Юрковский, Gaul Clementen Str. 3128 Philadelphia, Pa. 3-4

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку Доктор прав Ю ЛІАН ЧУПНА Консулярний комисар. Поладжує всі справи в Галичині. Прецес свадоків і грамот. Відбери гроші від дошаників. Справи військові. Спряджує контракти, новомови і инші документи. Перепроваджує італійські і всі инші річечки. 2-3 N. Main Str. WILKES BARRE, PA. Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Чорногорці.

Оповідане в турецької війни 1843 р.

З російського.

III.

Тихим, осторожним кроком підійшов Єфрем до стайні, тихою рукою взяв ключ в замок і створив двері. Скрип дверей збудив сплячого в стайні невіляка Болгара.

— Хто там? — закричав невіляк, скочивши з ліжка і протираючи очі.

Єфрем притулювався до стіни, однак бистрозорий Болгар побачив його.

— Чорногорці, Чорногорці! — загорлав.

В тій хвили Єфрем кинувся на него, охопив його за горло та став душити. Застрашена прибігла і Заїда.

— Спіши, спіши! Той драб розбудить цілий дім! — сказала і подала Єфремові висачу на стіні уздечку і сідо.

Зв'язавши Болгара, Єфрем став сідлати коня, а Заїда побігла відчиняти браму. Брама відчинилася з страшним скрипом.

— Масалах! — роздався голос на дворі. — Що то за крики?

— Ратуй нас, Боже! — прошептала Заїда, підбігши ледви дихаючи до Єфрема, котрий виводив коня з стайні. — То мій батько!

— Хто то? — закричав Ахмет. — Скорше, хлопці, ловіть його! Стій, хто то?

— Чорногора! — Загрозив Єфрем, вскакуючи на коня і посадивши за собою Заїду, помчався скоше від орла.

Розбужена прислуга вибігла на двір. Осман-бег явився також тут, але було вже за пізно.

Довго, здається довго гнали залюблені, чуючи за собою погоню, крики і насмішки. Гемза справдила похвали Заїди, але під кінець від подвійного тигару все що раз більше та більше ослабала, а віддалене між ними а погоню ставало що раз коротше.

Коли утікачі переїздили по над Горохівське поле, віддалене зменшилось на сто кроків. Єфрем пізнав, що не утече, і приготувався дорого продати своє жите. В тій із за гори роздався вистріл, а Ахмет, ідучий на переді, з стоном повалився на землю. Крики переслідуючих притихли. Погоня затрималася.

— Се діло Яченка! — сказав Єфрем і поглянув на Турчанку, котра ві, перестрахи і зворушення не знала, що свою утечу переплатила головою свого батька. Голос Єфрема ошпарив її... Она дуже здивувалася, коли погоня чим шорше завертала домі.

— Аллах! — скрикнула она. — Що се таке? Чий то вистріл?

Єфрем не відповідав, лиш заодно дивився на скалу, на котрій відбувся преданок. Місяць обливав своїм світлом се місце.

Тім стояв Яченко, опершись руками о землю; а грудий струєю лилася йому червона кров. У ніг умиряючого лежала рушниця, котра послужила до виратова його приятеля від певної смерті. Хотів ослаблений від болю, він зібрав послідні сили і грімко скрикнув...

— Заїдо!

— Чи не голос то Ангела смерті? — запитала Заїда, настрашившись свого власного імени, вимовленого так несамовитим голосом.

Глянувши на скалу, она еще більше стрепенулася.

— Що се таке? — запитала зі страхом.

— Яченко! — відповів Єфрем, стримуючи коня.

— Яченко... Яченко!? Він умирає за нас!

— Не питай, Заїдо! — прошептав Єфрем. Чорногори! — промовила Заїда мрачно і овинулася еще ліпше покривалом.

IV.

Чорногорський князь находився тогди в Умачу. Туди завернув Єфрем, не вступаючи домі. Всі, хто лише зустрічав їх на дорозі, любувалися ними. Мужики завидували Єфремові, що він добув собі таку красавицю у вражих Турків; а матери відказували на него, що чужа дівця ему миліша від рідної. Єфрем прибув до Умача в супроводі великого здвигу Чорногорців.

— Батеньку! — звернувся Єфрем до князя, поважно але гордо склонивши голову. — Я найшов собі невісту посеред ворогів. Она бажає бути матерію нових славних воїнів, щоби Чорногора не дісталася під ярмо невірних.

— Що ти говориш Єфреме? Здається мені, се Турчанка невірна?

— Она вірить в Бога Отца, Ісуса Христа, Святого Духа і Пресвятую Діву. Священник окрестить її водою і навчить крестити ся. Чого еще тобі потреба, пане?

— Чи правда се, що ти хочеш бути правдивою християнкою? — запитав князь Заїду.

— Я вірю в се, в що вірять мій милі! — прошептала Заїда.

— Гм! — задумався князь. — Все то красно, однак... — звернувшись знова до Єфрема — для чого ти не давши ся на наші дівці та найшов собі жінку в ворожій стороні?

— Пане мій, я не хотів віддати сеї красавиці дурному мостарському везирови... От подиви ся!

При сих словах відкинув воалку і відкрив пре чудне личко Заїди, котра, почувши на собі очі всіх мужчин, зарум'янілася як вечірне небо при заході сонця.

— Чи може бути ангел красшій від доньки Ахмета? — докінчив Єфрем.

Молодці притакнули, а старці похвалили красу Заїди, котра встидливо склонила свою голову на груди Єфрема.

— Правда, правда, Єфреме! — відозвалися его боеві приятелі. — Словни его просьбу, князю! — просили они однодушно князя, котрий, дбаючи про добро своїх підданих, з жахом предвидів наслідки сего пірвання невісти. Однак глянувши на товпу, він переконався, що всяке заборонене прийнято би не дуже чемно і він чи добровільно, чи не добровільно уступити мусить, і постановив не відмовити.

— Добре мої любі! — звернувшись до народу. — Я годжусь з вами. Єфрем однак відповість мені на одно питане...

— Говори, пане! — радісно закричали Чорногорці, не жалує похвал своєму доброму князеві.

— Чи думає ти о тім, Єфреме, що мостарський везир буде мститися за пірване своєї невісти? Чи згодять ся твої приятелі терпіти через тебе?

— Е, пане, один за всіх, а всі за одного... так від суду-віка водить ся в Чорногорі. Ми побем Турків, если они поважать ся на нас напасти, поділим межю собою добичу, а наші молодці побенкетують собі здорово. Чи не правда, братя? — запитав один з них товпу.

— Правда, правда! — кричали Чорногорці. — Тепер у нас і так занадто довго тишина в горах!

— Нехай буде по вашому! — відповів коротко князь, присидуваний учинити волю народови. — Іди, донько Ахмета, в Чорногору!

При тих словах віддав він Заїду в руки Єфрема і поручив її опіці всего народу.

Молодці обступили Єфрема, дівчата Заїду. Священник окрестив її, а она перекрестила ся.

Єфрем приготувався до весілля. Князь тимчасом придумував різні способи, щоби яким чином відділити ся від Турків і закрити всякій слід утечі, бо виноватих видати не смів.

V.

— Здоров, Єфреме! — сказав брат Яченка Іван, переступаючи моріг хати новоженців на другий день після вінчання.

— Як ся маєш? Раді єсьмо гостеві! — відповів Єфрем на привіт. — Сідай до стола, споживем разом обід, моя жінка угостить тебе!

Іван однак не рухався з місця, так як коли би не чув запрошення.

— А где мій брат, Єфреме? — запитав.

Єфрем задрожав.

— На Горохівській горі! — сказав по хвиливі мовчання. — Він упав в чеснім бою...

— А хто забув похоронити его? — питав Іван дальше.

Єфрем мовчав і спустив очі. В обіймах своєї милої він забув на свого приятеля і лишив его на жир птицам і звірам.

Іван не сказав більше ніч і вийшов. З болючим сердцем подивився Єфрем в слід за ним, предвиджуючи, які болючі наслідки можуть мати ті нечайні відвідани, і пізнав в повні свою вину.

На другий день рознесла ся вістка, що Яченка знайдено і похоронено з видзьобаними очима і на пів з ідженого звірами. Єфрем еще більше дорікав собі.

Невдовзі по похороні прийшов до Єфрема післянець від Івана, несучи щось під ошанчею, закрите хустиною.

— Мій пан велів запитати тебе, — різко сказав він, розкриваючи перед ним хустину і показуючи ему пістолет і кинджал — чи не придасть ся тобі се оружје, котре як говорять, лишилось тобі як наслідство по Яченку?

— Почекай, оно здасть ся коли небудь! — мрачно відповів ему Єфрем. — Ми можемо попробувати его...

— Добре! сказав післянець і закривши пістолет і кинджал хусткою, відійшов.

— Не утече Єфрем перед кровавою местью! Іван не подарує ему смерті брата свого. Нині рано був у него післянець! — говорили того самого дня сусіди.

Від сего часу Єфрем стратив спокій; найбільше з всего боявся він за свою улюблену Заїду. Ему в голові не могло поміститись, що Заїда буде вдовою.

Найменший шелест дверий страхав его; він зіскакував з постелі і брав оружје; кілька днів в ряді він цілком не виходив з дому, бо ему здавалось, що Іван в повнім уоруженю проходить по під его хату.

По можнесті старав ся він се перед своєю жінкою укрити. Жінка однак дуже скоро се підстергла, але не говорила ему про се ні слова, знаючи, що кожде злишне запитане може его еще гірше огірчити.

— Нещасте стрінуло нас на самій границі Чорногори при моїм в'їзді, а тепер доля дальше нас переслідує! — думала, вдихаючи Заїда, поглядаючи на Єфрема, котрий з дня на день що раз більше гриз ся і марнів.

Таке настроєне духа було би его в кінці погубило, колиб обставини не були змінилися. Мостарський везир зажадав від Чорногорського князя видави горохівських утікачів. Князь дав ему знаву в літописях відповідь...

— Я готов видати винних, если Турки з своєї стороны передадут нам в наші руки тих, що занимались грабежю на наших границях.

Жереб був кинений і війна Турків з Чорногорцями, що лише укінчена, загоріла з новою силою.

— Знаєш ти, — сказала балаклива сусідка Заїді — що Чорногора через тебе буде бити ся з Турком? Ахмет згинув на Горохівскім полі в часі твоєї утечі, а везир вивів Чорногорцям війну...

— Аллах! Ісусе! Батьку мій! — закричала Заїда і мов божевільна побігла до свого мужа. — Хто убив мого батька? — крикнула грімко і не памятаючи захопила Єфрема за руку.

— Яченко! — відповів Єфрем мрачно.

— А ти? — крикнула она еще сильніше.

— На мені будуть мстити ся за се, що я не похоронив Яченка...

— Заїда більше ніч не чула, омліла і довгого треба було часу, щоби її знова отямити.

— Батеньку мій! — прошептала молода жінчина, прийшовши до себе, і обнявши Єфрема руками за шию, тяжко-тяженько заридала.

VI.

Чорногорські рушниці греміли на границях Чорногори все частіше і частіше. Чорногорці раз по раз нападали на турецькі стада і заганяли їх в Чорногору. Мостарський везир тимчасом тратив час на приготування, задумавши цілковито знищити горду Чорногору.

Ніколи еще Чорногорі не грозила така велика небезпека, як тепер. Сам везир зібрав проти неї тисячів-тисячне військо; до него прилучився скуртський паша з чотирма тисячами Альбанців.

Але і Чорногорський князь не дрімав. Він зібрав всю Чорногору до лютої борби против бісурман і заняв всі пограничні позиції сильними відділами. До Никшича післав чотиреста людей, а сам з більшою частию Чорногорців лишив ся в Умачу і на горохівських полях, хотів много осель треба було лишити в турецьких руках.

— Єфрем удасть ся з охотниками боронити Вранину*)! — приказав князь старшині, довіряючи в повні, що Єфрем перевесить всіх своєю неустрашимію відвагою.

Як лише рознеслась вістка, що Єфрем удасть ся з охотниками на Вранину, прийшов до него Іван. Єфрем занятий був тогди Заїдою. Він вмовляв в ню, щоби не ішла з ним на поле битви. Побачивши надходячого Івана, она страшно налягулася і притулила ся до мужа, немов би хотіла его собою заслонити. Она знала, що се кровава месть у Чорногорців, але не знала, що месть ся зникає перед лицем війни за вітчизну.

Іван при вході перехрестив ся і поздоровив.

— Турок готуєть ся против нас, Єфреме! — сказав. — Я прийшов заключити з тобою роз'єм до того часу, поки війна не скінчить ся і ми не побідимо вражого сина...

— Так повинно бути! — відозвався Єфрем і стиснув подану ему праву руку.

— Ти підеши зі мною, Іване?

— Пійду! Коли ти думаєш вирушити?

— Нині!

— Іду збиратись.

І пішов.

— Мужу невірний! — з горечю промовила Заїда, коли Іван відійшов. — Наші гаремняці хвалять вірність Славян, а я таки з тим не годжусь...

— Длячогож, душе моя? — запитав Єфрем.

— Чиж се неправда? Ти береш з собою завзятого ворога свого, брата убійника мого батька, а мене хочеш лишити тут саму...

Єфрем на хвилину глибоко задумався.

— І ти підеши зі мною! — сказав рішачим голосом, обнимаючи Заїду.

*) Вранина і Лесендрія, малі острови на скутарійскім озері, лучать ся рікою Воєюною з Морем Адриатичним.

(Конець буде.)

яких записуєсь коли хто захо-
ів, на яку слабість, коли чиндо-
овів і т. п. можуть дістати на-
ратства по ціні і дол. **ЩО** **ЯКИ-**
ку в редакції „Свобода“

"SWOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
Hudson St., New York, N. Y.Published by
Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**"Свобода"**копій для руского народа в
журнал і орган "Р. Н. Союзу",
ходять ще тижня в Четвер і
копій:Америчі на 12 місяців... \$2.00
Европ. краю на 12 місяців \$2.00
Америчі на 6 місяців... \$1.00Платувати газету треба все-
да з гори.Гроші треба посилати в ре-
комендовані листі, або через
пересовий, або поштовою по-
штою (money order). Money
order, то є карточку, котру від-
дає від почтара або агента на
пересовій офісі, ніхто не має
без того не годні гроші.Адрес:
"SWOBODA"
14 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоби его адрес змі-
нив, мусить подати нам, крім
свого, також свій старий адрес.**Ніч Нью-Йоркських
Русинів**справа подій на уні-
верситеті у Львові.Цілий ряд кривавих подій,
що останніми часами по-
крили душою кожного Ру-
сина України, а які скої-
ли ся на університеті у
Львові, болічим голоном
відгукув ся і у душах
Нью-Йоркських Русинів.І як що лишень наспіла
Нью-Йорк перша вістка
про новий людожерний
чинок польської шляхти,
про нове варварське по-
оптане найсвятіших
прав, бо прав нашої рідної
люди, як що лишень Нью-
Йоркська Русь Україна дізна-
ла ся, що в обороні прав
нашої рідної мови дня 14-
го грудня м. р. поплила
опять кров чашної академіч-
ної молодіжці, зачалася сер-
це кожного Русина Укра-
їни слухним гнівом і обу-
ренем. З грудий усе роз-
дає ся один могучий он-
гиву і протесту. Без
гнєх заявляв, без агітації, мо-
дний війшли ся усе най-
тілвійші сили нашого на-
роду дня 12-го січня на
величаве, всенародне віче,
щоб і дужими робітничьки-
ми грудьми сказати своє
рішуче слово, щоб запро-
тестувати прори хуліган-
ського режиму у Галичині,
щоб з океану вислати
примкий протест проти всіх
пачальств і вшехпольської
царської сваволі.Уже від пів до 6-ї про-
світа гала під ч.: 193 на
той улиці почала напов-
нювати ся візовиками, так
що о год 7-ї, коли д. Дов-
гань відчинив короткою
промовою віче, гала була
по берега заповнена і сьмі-
ло м. ж скажати, що число
вічевиків доходило до 700
людей. По короткій промові
д. Довгань поставив яко
председателя віча д. А. Бу-
чак, а на секретарів д. І.
Слюжара і А. Цурковського.
Яких і вибрав через акля-
мацію.Головний реферат про по-
слідні події на львівському
університеті вголосив о.
Ст. Макар з Ансонії, Конн.
В своїй бесіді згадав він
про колишні славні часи у
козацько-українській ре-
спубліці, перейшов коротко
поетапенне закріпощуване
нашого люду по сім і по
тім боці Збруча, якого най-
страшнішим оружжем було
шлянове і свідоме цілі
бідбярание ему шкіл, щоб
через відобране йому прось-
віти і через систему оглу-
шлювання тим легше зміг
він стати погосом для чу-
жої, московської і вшех-
польської ниви. Послідня, крі-
вава імпатриятиліція, під-
час якої тяжко поранено
сімох наших амадемків а
яка скоїла ся на львівському
університеті дня 14-го ми-
нувшого місяця, се тільки
одно, не ве звернено в сій
людожерній системі вшех-
польської шляхти над на-
шим помоволеним людом.
Грімкі оплески і безмистан-
ні оклики „гальба“, що па-
дали під адресою австрій-
сько-польсько-шляхотсько-
го режиму у Австрії були
яким доказом, що укра-
їнський робучий люд на
землі американській, хо-
тий відірваний від свого
рідного кореня, хотай на
чужині, живо інтересує ся
справами на рідній землі,
болючо відчув кривду і
зневагу заподілану нашим
академічним молодіжжю, та
яконо врозумів вагу бороть-
би о університет, тої бо-
ротьби, яка хотай веде ся
на академічній арені, має
однак всенародну вагу і
значіне.По річевім і з молодечим
жаром виголошенім рефе-
раті о. Ст. Макара забрав
голос д. Довгань, та в ко-
ротці представив слухачам
хід подій, які скоїли ся дня
16 ого 1907 у віденській па-
латі послів з нагоди, коли
український клуб вніс на-
гле внесенє в справі подій
університетських.По сім віче одноголосно
ухвалило слідуючі резолю-
ції:Віче австрійських Укра-
їнців замешкалих в Нью-
Йорці, зібраних дня 12-го
січня 1908 р. в справі по-
дій дня 14-го грудня
1907 на львівському універ-
ситеті і з дня 6-го грудня
1907 у віденській палаті
послів висказує отам
своє обуренє і патує як
свідоме і негідне куль-
турної держави варварське
поштуване австрійського
уряду супроти Українців,
якого то поштування льо-
гічним наслідком були по-
дії з днів 14 і 16 грудня
1907.висказує свою пуг-
артен і Оска Косовий як
відомі.Підчас віча відспівав хор
якуборського В'яна декіль-
ка пісень.Під конець віча відчине-
н. скляку на ціль, яко
доказ що якуборська Русь-
Україна не лиш словами
але і матеріально солідар-
изує ся і підпирє дальшу
боротьбу о права наші на
львівському університеті.На сьї ціль жертвували:
7 00 дол. І. Ардан, 5 00 дол.
о. Н. Підгорецький, по 2 00
дол.: Гр. Щербатий, В. Пан-
ківський, А. Савка, 1 44 дол.
А. Цурківський. 1 34 дол.
Т. Довгань, 1 25 М. Гундич,
по 1 00 дол.: А. Бучак, Ст.
Вітенько, М. Угорчак, П.
Зяттик, О. Заплатинський,
Д. Бучак, Т. Яворський,
Р. Закалужна, Н. Слободзян,
В. Шовген, І. Кушнір, З.
Продь, І. Дачук, М. Чай-
ковська, О. Чайковська, П.
Лопатинська, П. Лрема, Н.
Лисобей, А. Довгань, С. На-
умович, І. Тимко, К. Кирчів,
С. Ядловський, Т. Лаб-
ський, Ф. Мацішовський, М.
Шмерц, П. Лелюх, Г. Оліш-
чук, Т. Романюк, І. Зазуляк,
Т. Таньчук, С. Яремчук,
В. Костецкий і І. Колтик;
по 50 цнт.: К. Теленко, Н.
Гріба, С. Наконечний, П.
Веднарчук, П. Дакій, Ст.
Сімків, Н. Войко, Н. Гір-
чаця, Т. Гродзіцький, Н.
Парніцький, Н. Саварин, Й.
Хомів, Ст. Мулярський, О.
Навеловський, К. Чорний,
А. і М. Добрянські, А. Де-
нега, Д. Малицький, М.
Довгань, М. С. Перада,
Й. Мелешук, Н. Плавюк,
А. Чубата, О. Вучацька, Н.
Гарматюк, Н. Микитюк, І.
Волянюк, А. Кум, О. Ко-
мар, І. Ганачівський, М. Ро-
манюк, Т. Шевчик, Н. Глад-
кий, Н. Левіцький, М. Діть-
кун, К. Наконечний, М.
Заньчук, В. Грегаращук і
А. Пащук; 30 цнт.: М. Фран-
зіс; по 25 цнт.: В. Хомів,
Н. Фігурський, Н. Рабуч-
кий, Н. Білик, Н. Яремчи-
шин, А. Стасловський, Н.
Волянюк, В. Дзядів, Л. Вой-
ко, Ю. Вітенько, Н. Сафман,
Н. Квятковський, Н. Пано-
вик, Ф. Равелко, Н. Легкий,
Л. Гула, Н. Моравський,
А. і Г. Магрилівні, Т. Ма-
твійко, К. Фединик, С. Ма-
грин, А. Суцак, Д. Кінах,
І. Коцький, М. Підлуский,
О. Стребіцький, М. Тамків,
І. Кароль, Вурдіан Ст., А.
Ковальчук, В. Мудрий, Т.
Ярум, В. Сікора, Д. М. По-
рада, І. Данилюк, П. Цві-
зун, Р. Вічковський, Я.
Скоць, Н. Тихоневич, Ко-
санін І.; по 20 цнт.: Д.
Цабак, І. Вець; по 15 цнт.:
Р. Саварин, П. Гулай; 11
цнт.: Д. Онікевич; по 10
цнт.: Е. Ігвоздик, Т. Валі-
гура, М. Маслак, М. Мох,
О. Семерас, К. Сюдмак, І.
Нічка, П. Запора, О. Бер-
чук, І. Гудз; по 5 цнт.:
В. Н., Й. Костецкий і О.
Чікош.Загальна сума, яку зібра-
но на вічу виносилла 88.09
дол. З того на заплаченє
львокалю вічевого пішло 5 00
дол. та на папір для відозв
0.34 дол. Решту, то є 82.75
дол., що робило суму 408
корон і 6 сот. вислано наруки др. Л. Бачинського
в Стрию.Відспівуванем народних
гимнів закінчило ся се ве-
личавє народне віче, яке
було з одної сторони про-
гестом проти вшехпольских
лайдацтв в Галичині, а з
другого боку доказом, що
всенародний рух і боротьба
у Галичині, починає і на
землі американській при-
барати що раз то ширші
розміри.

А. Цурковський.

**Вибори до галицького
Сойму.**Урядова газета львівська
„Gazeta Lwowska“ з 29 гру-
дня 1907 оповідає, що роз-
писано нові вибори до га-
лицького сойму. Назначено
яко день виборів в вибор-
чих округах сільських гро-
мад на день 25 го лютого а
в виборчих округах з міст
на день 2 марта, а з біль-
шої посполоти (дідичі) на
день 6-го марта.Одже за чотири неділі
розпочнуть ся в Галичині
вибори, які будуть мати
для галицьких Русинів не-
звичайно велике значіне.Надходить для наших
братів нова боротьба.А боротьба та тим важ-
ніша від давніших, що
від неї залежить не лише
праця найблизшого Сойму
але еклад сего Сойму в Га-
личині на довгі літа.Найважнішим і єдиним
завданням найблизшої сесії
соймової буде виборча ре-
форма. І від недалеких ви-
борів залежить, яка буде ся
виборча реформа.Тим то і вибори теперіш-
ні такі важні для Галичи-
ни, для єї будучности,
для долі широких мас на-
родних, для будучности
українського народу.Виборча реформа буде
переведена. Тут нема най-
меншого сумніву. Хотай
єї перевести вже навіть са-
мі верховоди галицькі. Оче-
видно не з доброї волі, не
з широго серця. Аджеж не-
давно ще один з їх прово-
дирів і речників сказав про
галицький сойм присно-па-
м'ятні слова: „Нехай дово-
ла буря шаліє, ми під сим
дахом безпечні і супокійні.“І от показало ся, що й
під сей дах вриваєть ся
бурлива струя свіжого по-
вітря. Се, що діялось і діє
ся довола, відбиває ся мо-
гучою хвилею навіть на
галицькім багннці.Почало ся зі Сходу дале-
кого. Під ударами геройсь-
кого народу японського за-
хитав ся царат. Зірвала ся
революція за кордоном.
Грім за громом бив в ста-
родавну ріпсєть самодер-
жавія царського. Царське
самодержавіє стало капіту-
лювати прирекло свободу,
конституцію, Думу. Задро-
жала стара Австрія. Мов
орган, захвилювали маси
робучого люду і давний
клич: „безпосередне, тайне,
загальне голосованє“ став
кличем зачальним, став кли-
чем порядку дня. Ся ко-
нечність дієва заставила
австрійський уряд викона-
ти сьї важну точку і датинарода Австрії загально,
безпосередне і тайне по-
борче право для виборів до
віденського парламенту. У
кресавих соймах полишила
ся давня куряльна система
на дальше.Найважніші зсороги ви-
борчої реформи, галицькі
шляхтичі, що гнізались на
пату курію на свого Баде-
нього, тепер мусіли голо-
сувати за виборчою рефор-
мою. Мусіли голосувати,
хоч серце їм даєє кров-
вий біль.І от на галицький Сойм
приходить слушний час.
Ціла маса проектів, безліч
проектів соймової реформи
виринає на світло дня. Ро-
стуть проекти як гриби по-
доши. А один від другого
гитрійші ті проекти, якими
дотеперішні галицькі верхо-
води хотят ратувати крив-
ди старці ординації вибор-
чої. Кілька проектів, ще
еще перед роком, перед
двома роками — здавало
ся — будуть ухвалені сой-
мом, провалили ся і сечезні
безслідно. Навіть соймова
більшість не має підстави
виступити перед край з та-
кою виборчою реформою.Невеличка громадка русь-
ких послів і польських ле-
довців та один соціалдемо-
крат — се єдині прихиль-
ники виборчої реформи в до-
теперішнім галицьким сой-
мі.А склад сей не змінить
ся, коли теперішні вибори
соймові перейдуть так само
млаво, як остатні соймові
вибори, коли широкі маси
народні лавою не підуть
до виборчої боротьби. В мін-
тах буде тяжша боротьба.
Виборчий цєна, виборча
кривда не дає голосу ни-
роким масам робучого люду,
найбільше свідомого, най-
більше готового до бороть-
би. По селах тут трохи
красше; та за те посередні
вибори путають розвій і
силу народних мас. І тому
ві здвоєною енергією і зав-
зятем станути повинні всі
ті, що мають право вибор-
че.Від сего завзята залежить,
чи хоч трохи покращають
вигляди на справедливу
реформу виборчу. А тут
навіть не велика аміна мо-
же мати далеко сягаючі
наслідки. Нехай хоч троха
значніша громадка опози-
ції відіде до сойму, нехай
відіде хоч невелика, але
більша числом як дотепер,
фаланга рішучих сторонни-
ків соймової реформи, а ви-
гляди реформи змінять ся
дуже значно на користь ши-
роких мас народних.Слово мають тепер ви-
борці, слово тепер за тими
масами народу, що мають
хоч невеликий приступ до
виборчої урни. Більше опе-
зиційних послів — се су-
знак і остереженє грізне,
що не можна давати лата-
ної ординації виборчої, що
ординація виборча мусить
бути нова.Просить ся всіх чле-
нів Р. Н. Союзу, котрі
змінять свої адреси,
щоби нам докладно по-
давали стару і нову адре-
су, як також число від-
ділу, до якого належать.

Редакция.

Віче в Йонкерс, Н. Й.

Дня 1 го януара с. р. року мало відбутися в Йонкерс Н. Й. загальне, народне віче, та як про це ширше в 1 ім числі „Американського Голосу“, оно не пощастило ся, бо всьому тому винен тамшній „пошик“ та „ламполізи“ парафіани.

Се є часта брехня, бо ніхто сьому вічу не був протавний. Самі аранжери удали ся до того, як тепер називають „пошик“ і пробили його, щоб він оголосив про віче в церкві. Наш сьвященник пристав на се, не службі божій заповів, що має відбутися віче в Гітсайд парку, та прочитавіме на осіб, які складали комітет віча. В скобках скажу, що в тім комітеті не було ні одної людини з нашої парохії, амаб була призначена справа нашої церкви. На вічу мало обговорити ся „різні важні справи“ і порушити ся справу буллї. Наш сьвященник цілковито нікого не намавляв, щоб не ішов на віче, противно сказав тими словами: „Я на віче не іду, а ви як хочете. Боли буде там що доброго, то прийміть, а если що зле, то ви покажіть їм, що і у вас є свій розум.“

А тепер перейдім до самого комітету, що скликав се віче. Питаю ся вас панови компаністи від „Амер. Голосу“, де ви той комітет зібрали, та яких людей ви до нього прибрали? Чи ви певні, що всі ті люди дійсно належали до комітету, яких імена ви оголосили в своїм органі? Та крім того і так більша частина комітету, се цареславни. О ті люди мали говорити і радити про буллу, виступити про справу, яка їх зовсім не тикає ся і про говорити вони зовсім не мають права!.. Наколиб нас проголошено булло — а сего ніколи не буде — примітка Редакції) то ми маємо свій розум, та будемо знали, як з нею поступити і зовсім певно, що не підемо до вас на пораду.

Те, що ви називаєте юнкерських парохіян усякими назвами почавши від „Ламполізи, зашників“ а скінчивши на „шайка диких волів (?!)“ то се нам зовсім не шкодить, противно, показує уся вашу безсилу лють і злобу. Ви мажете, скільки угодно та будьте певні, що се оберне ся і припаде передовсім до вас самих, бо „kto jada flaki, myśli że każdy taki“. Ми вас дуже добре розуміємо о що і для чого вам ходять. Ви шукаєте легкого хліба та думали що прийдете на село людей дурияти. Для того легкого хліба ви, що маєте на тільки ще відваги і безличности кричати „ми патріоти“, ви получили ся з Гладиком і православним попом!.. Ви гадаєте, що ніхто не пізнає ся на фарбованих лисах і атригантах, продосовитих

і відланих кивняках!.. Ду же помиляєте ся панови від „Амер. Голосу!“

А тепер дещо еще про саме віче. О першій годині віче мало розпочатись, ну і я поспішив на першу годину;

приходжу, застаю на майдані двайцять мужиків, але жадного не пізнаю; що се за люди? а відкіля ви? питаю; „Та ми здепні!“

Ага! подумав я ти нічо нішого, як Москаль. Походив я еще з ців години питаю знова, (але вже другого;) деж ти з Нью Йорку? „А фрас зна го, деж до Салюну пошла. Поволи вачали сходитись і наші лемки, (мушу зазначити що наші лемки се сьвідомі Українці) і не мало їх прийшло, бо звиз дві сотні.

Потім надійшли: Корпан Косовий Осиц, І. Слюзар, В. Гладик, православний батюшка з Йонкерс. Гарний склад комітету вічевого, нема що казати!.. Самі найбільші патріоти: Корпан, Гладик і батюшка! Радуй і весели ся Американська Русе!.. Така чесна трійця, як єї три, то сама есенція українського патріотизму!.. Они, як возмуть ся, то заведуть уся Русь впросто у се болото, в яким самі привикли качати ся. Рівнож звертаю увагу усіх Русинів на сю спілку: Корпан — редактор „Амер. Голосу“, Гладик — редактор „Поступа“ і православний піп; всі три спільно скликають віче, спільно про одно і те саме хочуть говорити, отже мають спільні цілі, спільні ідеї. Тільки дороги, якими до цих цілей стремлять, суть різні: Гладик і піп явно організують шайку чорних духів і хуліганів, та єї два мають відвагу і явно вести своїх прихвильників у московське ярмо, — Корпан знова іде крутими дорогами, темними стежками, горлає про „свободу слова“, про ідеї соціалізму і т. д. і т. д., але в сути річи стремить до тої самої цілі що і тоті два. Се показало наглядно віче в Йонкерс.

Сейчас, коли ся чесна компанія явила ся на вічу, батюшка зняв капелюх, поправив під пахою якусь бумагу та почав говорити по російськи. Чи мождивувати ся сьому вибухови гніву народу, який зажадав енергично, щоб бесідники на українським вічу, до українського народу говорили по українськи? І за се назвав нас редактор „української часописи“ (бо за таку хоче ухвалити „Амер. Голос“) — бандою волів!..

І наші люди ясно зрозуміли, до чого стремить ся чесна спілка. Стинили ся буча і крик. Всі почали кричати: „Проч з запроданцями!.. Не розуміємо по московськи!.. Проч з фарисеями, що удають патріотів а своє допчуть!..

Батюшка „осадовилса“!.. Гладик скорчив ся і зник неначе камфора, відірікуючи ся свого реферату, який мав віслю програми виголо-

сити на вічу. За ним втік і батюшка. Тоді госп. Васенько післав по полісменів, які о год. 5ій прийшли. Зачало ся віче. Предсідателю віча п. М. Мурянця заявив, що про порядок віча ніхто не знає та просив, щоб комітет предложив, які точки має обговорити ся, однак з гори зазначив, що сьрави, які тикають ся церкви і сьвященників, він виключає. Перший забрав голос п. Сімків від „Амер. Голосу“, однак почав такі нісенітніці плести, що людам урвав ся терпець і не дали йому докінчити. Зголосив ся до слова Романшин, надворний поет „Ам. Голосу“ і автор брудних вершованих (?) пашквілів на єпископа. Люди, як лишень довідали ся, яка то людина хоче їх просьвіщати, заборонили ему говорити. Хотіли говорити і інші, однак як лишень показало ся куди они зміряють, усі сіли зійти зі сцени. Забрав голос І. Хома і поставив впросто питання до панів аранжерів Корпан і Косового Осица: нехай ясно скажуть, чого они хочать, та за чим прийшли. Однак на се питання єї панови не вміли дати ніякої відповіді. Предсідателю зборів бачучи, що половина аранжерів віча наживала еще на самим початку пятами, половина знова на ясний запит неначе набрала води в рот — узяв, що дальше продовжуване віча є безпредметове та замкнув віче.

П. Корпан у 14ім числі „Ам. Голосу“ страх хвалив Йонкерських Русинів; говорив, що они знають завжди постояти за свою честь, за справу народну та суть сьмілими і неустрашимими борцями проти усього нечесного і підлого. Пашучи се, сарака навіть і недогадував ся, що ему першому і то на власній шкірі прийде переконатися про правду своїх слів.

А на закінчене що до лайок п. Корпана на нашого єпископа, сьвященника, наші народні інституції, часописи і т. д. скажу одну малесеньку байочку:

На одному розі улиці сьвітла ся лампа. Під нею смерділа купка такого м'ягенького, жовтого паскудства. І в своїй зарозумілості думала ся купка: я почну так смердіти, так смердіти, що аж лампа загасне. І дійсно, почала її себе випускати таку „вонь“, що усі прохажі діставали завороту, голови, сплювували і з обридженем відвертали ся, затикаючи свої носи. Лампа однак не гасла. І прийшов дощ, сполокав усе, і з куки не лишив ся і слід. Лампа однак сьвітла і дальше.

Ся лампа — се все то, гарне і взнесле на що однак плює Корпан — а ся купка... но то Ви чесні читачі, яких перепрошую за се троха досадне порівняне, вже будете самі знати, хто се є...
Харлампій Черепаша.

Що чувати в сьвітлі.

Російська Дума.

В Росії стоїть справа тепер так, що правительсто ніби то виграло війну з своїми власними народами. Дума радить спокійно. Але той спокій осягнений тим способом, що про всі важні справи: як земля, пресьвіта, уряд, строго заборонено говорити, а послы „радіть“ над такими „важними“ справами як акушерка, або — годівля раків! Мимо сего й там заносить ся на ліпше. Правительство, як звістно, при думало такі вибори до думи, щоби було як найменше правдивих заступників народа і сподівало ся, що найбільший спосіб буде заповнити думу неписьменними селянами, бо вони дадуть себе провадити як діти. І справді кількадесяткох послів-селян головно з України, опинило ся на „правлиці“, т. є між найгіршими ворогами народа. Але коли побачили, куди їх ведуть, що їх голосу ніхто не слухає, пізнали, що вони суть тільки сліпим орудом в руках гнобителів і спам'ятали ся. Волинський посол, селянин Андрійчук заявив, що надіятись селянам помочи від панів, се одно, що ждати на те, аби в зимі вийшли засіви. І селяни-посли стали відсувати ся з правого боку, та творити особу партію, котра при добрій волі буде числати до 80 послів, разом з поступовими послами. А що діє ся з ними, послы розкажуть й широким масам народа. І знов ще раз народи Росії переконують ся, що царське правительство тільки обманює їх, та знов зірвуть ся до останньої боротьби.

Револуція в Перзії.

В Перзії відбули ся недавно поважні заворушення. В деяких місцевостях вивів нарід війну своєму шахови, Молодий шах Алі Мірза присяг не менше ніж більше як чотири рази на конституцію, надану Перзії его батьком. Перший раз присяг він на неї як наслідник престолоа враз зі своїм вітцем в р. 1906. Другий зложив він на неї сьвятоточну присягу в січні 1907 р., коли по смерті вітця вступив на престол. Втретє в лютім, а по раз четвртый дня 12 падиштета 1907 р. Однак шах не додержав присяги. Конституція звязувала ему руки, не дозволяла абсолютно правити державою, на що шах отверто жалів ся. В боротьбі між прихильниками конституції і реакціонерами шах ставав отверто по стороні останніх. За его почином і при его помочи основано в початках падиштета клуб „Футевет“ (шляхта), до якого вписало ся кількох членів родини шаха, давнійші державні достойники і бототи людей, що з нової форми правленя

були недоволені. Все то довело до конфлікту шаха з парламентом і міністрами. Коли шах уневиновано, що російське посольство стоїть на ним і готове помочи ему бригадою козаків, оточити ними палату шаха і увязнати міністрів — шах відповів, що волять бути володарем над московською тійкою, як піддати ся парламентови, що відняв ему багато прав володаря.

Найбільше відчув шах фінансове обмежене, яке на него наложив парламент. Доси міг шах брати з державної каси стільки грошей, скільки душа забажала, ніякого обмеження він на цивільну листу в сумі п'ять сот тисяч туманів (2½ мільона коров), яка давнійшим шахам ледви вистала на одну, невеличку на одну, невеличку подорож до Європи.

Спеціальну нагоду до заворушення в Перзії дала вістка, яка насіла до Тергана, що на західній границі збрли турецькі війська самовільно частину перської території. Нарід почав негодувати. В парламенті понесли ся оклики против міністрів, що не боронять краю, а вони заявили, що військові справи належать виключно від молодого шаха, а чому він не стане на чолі армії і не відпре воргов, про се вони не знають, бо шах не визнає їх до себе на пораду. Сім вираженням дали міністри доказ, що вони є мужами довіри парламенту а не шаха. Незручне виправдуване міністрів озлобило шаха і він, під напором своїх дворян, зробив так, як яло ся азіятові. Він післав свою гвардію, щоби окружила парламент і привела перед его лице „сах вікчемний собак“ міністрів, а коли гвардія словнилася ариказ, міністрів вкинемо до в'язниці. В столиці піднято крик протав шаха, який, щоби покарати своїх відданих, велів в додатку війську замкнути базарі, чезав що населене лишив поживи. Війська почали стріляти по улицах міста. Мимо сего парламент р'дів дальше, а коли шах по ув'язненню міністрів зажадав, щоби посла змінили конституцію в с'ім напрямі, що міністрів іменує шах, а не парламент, посла відканули се бажане шаха.

Програв шах ще в ин

шим напрямі, бо в обороні ув'язнених міністрів станули посла чужих держав і шах був зневолений випустити міністрів на волю.

Коли шах остаточно побачив, що сею дорогою далеко не заїде, що парламент може его зневолити, після установ конституції, до резигнації на річ сина — помирив ся зі своєю долею, махнув рукою на свого північного покровителя і на его бригаду козаків і заявив — що готов по раз пятий присягти на конституцію.

На разі скінчила ся комедія. Можлива річ, що на будуче відточе ся її шахови ще раз саробувати.

Повстанє Муринів.

В Африці, де перед кількома роками закінчила ся довга і тяжка війна Англіїців з Буррами в краю Трансваля, далеко на полудневий захід від нас — прийшло знов до нових розрухів, тепер в краю Наталю. Проти Англіїців бунтують ся чорні Мурини, що не можуть звикнути до англійської „опіки“. Англіїці наложили на Муринів високі поголовні податки і стягають їх немилосердно. Дальше різні зарядження Англіїців мають на оці тільки безпечність і добро Англіїців, а про краєвих горожан ніхто не дбає, але податки знає добре стягати. В кінці Мурини страждали терпеливість і стали бунтувати ся. Их провідник називає ся Дінізулю. Его порішали Англіїці спіймати, але питане чи їм се удасть ся. Дінізулю дуже осторожний і окружив ся вірними товаришами, що пильнують его перед оком Англіїців. Але Англіїці в кінці таки побідять слабих Муринів.

Театральне Представленє

двох штук

1) „За старости літ“

2) „Сатана в бочці“

відбуде ся

в неділю дня 26го Януара 1908 р.

в рускій церковній галлї в Бутлер, Па.

Початок о год. 7-ій вечером.

Тикети по 50 і 25 цят.

Makes Good Coffee
Cheaper
Makes Cheap Coffee Better

Правдивої Франкової домішки

Она додає камі запаху і смаку, неавтралізує всі шкідливі наслідки і робить каву правдиво здоровим напоєм.

Правдивий франк був давно уживаний через найбільших кухарів в старім краю. Можна его тепер також купити по всіх перворядних гіросернях в Америці.

Зажадайте від свого гіросерника правдивої франкової домішки і перековайте ся, чи наш знак — „ліпков каміон“ єсть на кожній пачці.

HEINRICH FRANCK SOEHNE & CO
Американська філія FLUSHING, N. Y.

Зажадайте гроші, будете вдоволені і каву будете пити богато лучшу

если ужите

СПРАВИ „СОЮЗА“

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макаш, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.
Председатель:
Востантин Блрив,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-председатель:
Іван Парилляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шарпмонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Осман Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Теофодій Лавовський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенак, Sayte, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Полявка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
з. Л. Левицький, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакуня, Jessup, Pa.
Головний організатор:
Осман Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одинок рус-
ко народна організація в
Америчі.

Приймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена власні „А“
(ціле помертве) \$1000.00.

В разі смерті члена власні „Б“
половину помертвого \$500.00.

Помертве за жінку або мужа
члена власні „А“ 400.00 дол.

Помертве за жінку або мужа
члена власні „Б“ 200.00 дол.

Помертве за діти від 15.00
до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей
ліг або рук \$1000.00.

б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Сам отець родини в шпиталі
божевільних, Союз платить що
року родні \$150.00.

Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для П. Н. Секретарів
Р. Н. Союзу

Повідомляю риз на все,
що всі гроші належачі до
каси Р. Н. Союзу, послав
ся так: на money order ах
або чеках виписує ся імя
Alex Shat-hun, Shamokin,
Pa. Давши так записаний
money order або чек ве-
дуться до Г. Л. Касієра,
але враз з ваказями до
Голов. Секретаря Головного
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожне братство
приналежне до „Союза“, по-
винно мати оті книжки:

1) Книжку членів (імен-
на).

2) Книжку місячних скла-
док.

3) Книжку касову і прото-
колову.

На сі книжки повинно кожне
братство плати 5 доларів до
каси „Союза“

Ч. 420 КВІТ 800.00
на вісім сот дол., котрі п. Па-
ла Барам отримала яко померт-
ну за допомогу по мужу Івані, з
Головної Каси Р. Н. Союзу в
Америчі.
Джерас Сіта, Н. Дж. 1908 р.
Пайла Барам.

Свідки:
Седор Фореяч
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союза в Америчі від. 4.
Николай Пуліж, прд.
Гр. Нідличик, скр.

Ч. 421 КВІТ 1000.00
на тисячу дол., котрі п. Паралл
Підлуска отримала яко померт-
ну за допомогу по мужу Дмитрі,
з Головної Каси Р. Н. Союзу в
Америчі.
New York, N. Y. Jan. 11, 1908
Паралл Підлуска

Свідки:
Лев Угорчак
Іван Копчик.
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союза в Америчі від. 144.
Михайл Угорчак, прд.
Н. Буриняк, фінс. скр.

Ч. 424 КВІТ 400.00
на чотириста дол., котрі п. Ан-
дрей Джуган отримав яко по-
мертну за допомогу по жінці Анні,
з Головної Каси Р. Н. Союзу в
Америчі.
Pittsburg, Pa. Jan. 15, 1908.
Андрей Джуган

Свідки:
а) М. Стефанович
б) М. Дмитров
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америчі, від. 53
Н. Войтович прд.
П. Потушок скр.

Ч. 434 КВІТ 20350
на двіста три дол. і 50 цят., ко-
трі від. 40 Р. Н. С. отримав
яко похоронні гроші по
Йосифі Макаш з Головної Каси
Р. Н. С. в Америчі.
Scranton, Pa.

Свідки:
Марія Макаш вдовця
підп. О. М. Якович.
а) О. М. Якович
б) А. Гудак

Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америчі від. 40.
І. Лейнський прд.
Я. Лулик скр.

Ч. 435 КВІТ 79650
сімсот дев'яност шість дол.
і 50, цят. котрі п. Марія Макаш
отримала яко помертну запо-
могу по мужу Осифі з Головної
Каси Р. Н. Союзу в Америчі.
Scranton, Pa.

Свідки:
Марія Макаш вдовця
підп. О. М. Якович
а) О. М. Якович
б) А. Гудак

Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америчі від. 40.
І. Лейнський прд.
Я. Лулик скр.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

NEW YORK N. Y., тов. „Запор.
Січ“, від. 117. подає до при-
людної відомості, що в міся-
цю січню і лютім буде прий-
мати ся нових членів без
вступного. Мітинги тов. від-
буваються в кожній другій су-
боти по першій від ч. 46 Ave.
A., New York, N. Y.

А. Цурковський скр.

Синесвіла, Па. бр. св. о. Ни-
колая відділ 129
повідомляє, що нововибраний
уряд на рік 1908 є наступний:
Н. Добровський пр., П. Жидяк
з. пр., С. Пречко скр., Ів. Ша-
шик з. скр., Ів. Кантор кас.,
О. Ревентович з. кас. Мітинги
в кожну другу неділю по
першій в J. Jehu галі. Адр.:
Bam. Prosko, Box 78 Syke-
ville, Pa.

Порт Амбой, Н. Дж. Тов. „За-
поромсна Січ“ відділ 155
повідомляє всіх своїх членів,
що річний мітинг відбуде ся

дня 15 фебр. с. р. о год. 7-й
вечером в рускій галі, 112
Charley St. Perth Amboy, N.
J. Була вибрати ся нових
урядників і хто не знає за-
писує ся в урядники, буде
включений з Тов. і Р. Н. С.
Котрий член не явить ся на
мітинг, заплатит 50 цят. на-
за в урядники 100 дол.

За уряд:
С. Вархол прд.
К. Целемак скр.
П. Криль кас.

Пітсбург, Па. бр. св. о. Ни-
колая, від. 53
повідомляє членів, що на 9-го
фебруара мають ся явити без
условно всі на мітинг. Бу-
де ся залагоджувати важні
справи. Хто не явить ся, бу-
де караний 50 цят. з уряду
100 дол.

Свідки:
Н. Войтович пр.
П. Пашуляк скр.
М. Дмитров кас.

WATERSBURY, CON. бр.
св. Івана. Хрест. відділ 11
подає свій уряд до відомості:
Н. Колстанкевич прд., М.
Дитячак кас., М. Стась скр.
Адр.: M. Stas, 63 Bishop St.
Watersbury, Conn.

М. Стась.
Вестморленд Сіті, Па. бр.
св. Арх. Мих. від. 41 подає до
відомості свій новий уряд: С.
Плохот пр., Т. Галина скр., Г.
Сажайда кас., О. Мовчак з. прд.,
І. Столяник з. кас., В. Савайда
з. скр., С. Копач і А. Кру-
верск доз. хор., О. Нищов і
В. Магера контр., Д. Рощіний
дверн. Мітинги в кожну пер-
шу неділю по 12. Адр.: Theo.
Nlywa; Box 265, Manog, Pa.

Т. Галина.
Дуняс, Па. бр. св. А. П. і П.
від. 61 подає, що уряд брацтви є
наступний: Г. Пучан пр., А.
Чингалі скр., М. Мігалі кас.
Мітинги в кожну другу неділю
по першій в церковній галі.
Адр.: Andro Csingaly Box 222
Danio, Pa.

А. Чингалі.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукованя знакомих, оголо-
шеня балів, представлень, схо-
дин і т. п. друкуємо в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює: Сестричне братство св.
Ольги (гора міста) відділ 2. в
галі п. Мигаліка № 1341 Ave. A.
поміж 71 і 72 улицю в Нью Йор-
ку в суботу дня 25. січня 1908.
Початок о год. 7-й вечер. Вступ
від особи 25 цят. Запрашає ся
всіх Русинів і Русинок з міста
Нью Йорк як також і околиці.
Прибудьте на наш бал, а тим
покажете приятельську любов.
За добру забаву ручать
35 КОМІТЕТ.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює
РУСКЕ ТОВ. ТИСЬМЕНИЦЯ
від. 144.

в суботу дня 1-го Фебруара 1908
в Progress Assembly Room.
28-30 Ave. A. в Нью Йорку, між
2-3 улицю.

Початок точно о год. 8 вечер.
Меж год. 11-12 в ночи відбуде
ся представлення в акті
„ЛИХИЙ ДЕНЬ“.

Вступ від особи 25 цят.
Музика п. Н. Гуменика. За-
прашає ся всіх Русинів і Русин-
ок з Нью Йорку як також і око-
лиці. За добру забаву ручать
3-5 Комітет.

АМАТОРСЬКЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

штуча в 3-ох актах
„ПАН ПИСАР“

відбуде ся заходом бр. св. о.
Николая в Порт Амбой, Н. Дж.
дня 24-го фебр. 1908 р. в галі
„Pulaski Park“ 780 State St.

Ціни місць по 50, 35 і 25 цят.
На се представлення усіх чес-
них людей запрошає
4-8 Комітет.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює Бр. св. о. Николая
в Вилкоберзі, Па. для 15-ого
фебр. 1908 в Гістінгс галі 537 N.
Main St. Wilkes Barre, Pa.
Початок точно о год. 2-й по-
пол. Вступ для муштин по 25
цят. для жінки безплатно.
Весь дохід призначений на
нову церкву П. Д. Марії
Запрашає усіх Русинів і Ру-
синок Комітет. 4-7

БАЛЬ І АМАТОРСЬКЕ

представлення устроює Читальня
Просвіти в суботу 25 січня
1908, в New Academy Hall
523-25, S. 4-th St. Philadelphia,
Pa. Початок о 7. год. вечером.
Сли запрошає всіх чесних
людей. Хто тільки прибуде сей
вечір буде вдоволений. Музика
перворядна, а представлення дуже
розвеселяюче, в котрім возьме
уділя 12 осіб.
За комітет:
І. Кречковський прд.
С. Демків бід.
Н. Росолович скр.

2-Й ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює братство св. Володими-
ра, відділ 65 Р. Н. Союзу в
Елизабет, Н. Дж., котрий від-
буде ся 12 фебр. 1908 р. в галі
Сінгера (Singer Hall) Початок
о год. 7-й вечер. Вступ від
особи 25 цят. Першорядна му-
зика. Запрашає ся всіх Русинів
і Русинок з міста Елизабет як
також і околиці.
За добру забаву ручать
4-6 Комітет.

ДЕ Є

Марія Феско, 16-літня дівчина
з Райського, повіт Ліско. Прибу-
ла 18 марта 1907 до Касельгар-
ди враз з Каскою Симонтовою
з того самого села і ніхто не
знав де ся поділа. Шукає на-
всю ві отця зі старого краю!
Хтоб о ній знав нехай пише
на подану нижше адресу а ді-
стане добру надгороду:
Ruska Knyharnia
Box 128, Scranton, Pa.

ДЕ Є

Григорій Худинця, 17, літ,
який дня 15-ого септ. 1907 по-
лишив родичів. Хтоб о ній знав
або він сам, нехай донесе лас-
каво о тим на адресу:
Yustina Chudinycia 4-5
St. Clair, Pa. Schuykle Co.

ДЕ Є

Кася Кертичак, з села Ско-
родного, пов. Ліско. Має десь
перебувати в стейті Нью Йорк
(Red Bank, N. Y.) Хтоб о ній
знав або она сама зволює лас-
каво довести на адресу:
Mike Zwihiak
Northampton, Pa.

ДЕ Є

Ілько Фурик, родом з Терпи-
лівця, повіт Збараж, Галичина,
семий рік як виїхав з краю і
має бути в Філадельфії, Па.
Хтоб о ній знав або він сам
най дасть знати до:
Панько Фурик
Northampton, Pa.

ПОШУКУЮ

свого Брата, Welmara Telawako.
бо, він походить з села Родзі-
ля пов. Горлиці, Галичина. І Рік
тому як прибув до Америки до
Clurphant, Pa.

Хтоб о ній знав, або він сам
зволює зголосити на адресу:
Wasyl Telawski
Port Haney B. O. Canada.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

півець церковний з красивим те-
норовим голосом, знає весті
хоральний спів, грає на орга-
нах і фіс-гармонії. Адр.
Konst. Zaliszcuk
Kates, Mich 12 Camp. 4-7

ФАХОВИЙ БУЧЕР

і кореспондент знайде сейчас за-
няте в бучерні Олексі Горбала,
135 Main St. Derby, Conn.

ЩОБИ КОЖДИЙ РУСИН

міг собі заордерувати і читати
цій поучаючий „Американсько-
Руский Календар“ з багато об-
разками і з типіном, політични-
ми примірками висилає оплатно
кожному за 30 цят., а троха
випищені, однак цілком нові при-
мірки по 25 цят., так само і
нові календарі без типіна по
25 цят., при чім і посилає вам
оплачую. Можна дістати і цій
старославянський церковний
словар, гарно оправлений за
150 дол. без пересилки; се є
велика книга і до зрозуміла св.
Письма кожному потрібна.

Моя адреса:
Rev. Emil A. Kubek
Mahanoy City, Pa.

3 КЕНОНСБУРГ, ПА.

Парохія св. Арх. Михайла
устроює великий мітинг 7 фебр.
в п'ятницю. Початок о год. 7-й
вечер в домі Михайла Віяра
в справі будови церкви. На той
мітинг запрошено Бр. о. Куль-
чицького з Кернеї, Па. так само
запрошує ся всіх Русинів як з
Кенонсбурга так і з околиці.
Мих. Малиняк, прд.
4-5 Мих. Берда, каср.

— Моїм товаришам і знако-
мим подаю до відома, що моя
теперішня адреса звучить:
G. Pidsadocznyj,
3-5 Box 424, Ansonia, Conn.

3 Голіон і околиці.

— Ба — дідько б тобі
табаки в ніс — якась бідо!
То ти ще жнеш? — Та ж
думалисьмо, що з тебе уже
давню який з „Абшеруссов“
шкіру такою живцем здер
й виправив на бубон, а тут
якась запека! Давить? ще
з дописями виїжджає!.. —
Ну — ну, цікаві ми знати,
що то ти маєш там тепер
такого цікавого в твоїх
тім „Голіон-Оку“ — чи як
там його з погана зовещ,
бо же — й біля вас там
тепер мабуть круто, се
факт! Правда, йи Вогу —
правда! що круто шан.
читачі, але перед усім
подаю вам до загального
відома, що в наших сторо-
нах наступила тепер така
пора року, котрої б й най-
ученіший астроном не по-
трафив би назвати по імені.

Вистромиш чоловіче ніс
з під подушки з рана, ігі!
— і если не хочеш щоб тобі
кишки такої ще в животі
не перемінялись в „дріглі“,
бо студінь — що край Гос-
поди, то сунь чим скорше
до котрого небудь добряги-
готельника, щоб радив щось
на „клапане зубів“... бо
огрітись тут тепер инакше
годі, бо вуголь „відсочив
в гору“, а на дерево знова
гроший — дасть Бог... От
що!..

Тож жалюпнувши, як то
кажуть ся з одного „твер-
дого“, й не оглянеш ся ще
добре в чім діло, а вигля-
неш на роком на двір — дощ!
і спека, неначе де в під
рівникової стріфі... Розумі-
єть ся, если не хочеш чо-
ловіче добровільно набави-
тись жолудкового катару,
то завертай чим скорше
назад до салюну й влий
в себе во два „лагірів“, бо
в противнім разі — відле-
жш....

Тому наші Голіончани,
щоб з'орентуватись у прим-
ховатій Природі, пють в
теперішню побу завжди
в лерве одного „твердого“

щоб гріло, а підплавляють
огнем, щоб холодно, коли
зачинає с чуба курити са,
ет що! Еге! подурив би ти
свого праб бау, якийсь са-
ну! Так з'орентуватись хто
будь потрафив б, если
гроші в кишені, але най-
по той з'орентуватись, нап'я-
лістичны крах притисне й
вас тамка ліпше, а побав-
чимо, з якого ти мішка
засьпіваеш? — скажуть ма-
буть декотрі з наших шан.
читачів.

Отже носер рій! ми Голі-
ончани, ако праві християни,
єсьмо того переконані, що
Господь Бог має ще більше
усього, як роздав.... себто
як перший ліпший пероба
капіталіст. Пождемо ще
пару день терпеливо, а
прийде мабуть й на нас
черга, тай тільки.

Поза там нового у нас
тепер нема нічо, хіба се,
що тепер працюємо тут уєі
„по паньскі“, себто по ві-
сім або тільки шість годин
денно, понеже добряги
голіонці фабриканти запев-
няють, що після соціальных
правил поділялись з нами
робітниками працюю....

Сук тільки у тім, що
давніше, за десять або й
двадцять годин денної
праці, платили нам тут
тільки, що можна було яко
тако жити, то тепер тут
на „паньску“ роботу треба
нам мабуть тут з голоду
марно погинуті!.. Дідько
надав з паньскою роботою
чи що?..

То ж Голіонці демоні-
людці, для „заб'яти“, як то
кажуть ся часу, пускають
ся тут тепер на різні
„маніпуляції“, щоб таним
коштом вижити.

Послухайте!
До одної, тут замешкалої
„Касі“, котра любила до
пізана в ночи пересиджувати
сама в своїй кімнатці, зай-
шов перед пару днями один
„Войтек“ і сказав:
„А до Касю, недала б
сустки на міво, гон?..“

„Е — воти дів! бивь се
Войтек, лепі піснесь заво-
то і я сен с тобом напієн! —
відповіла моргаючи оком
Кася.

„Хіба мисліє се неспо-
ньосен“ — замітив Войтек і
взявши зі стола збанок,
пішов до салюну й купив
за 10 цят. пива, опісля
„сварготнул“ щось до го-
тельника по „гангельску“,
готельник дав йому „пань-
тівку“ руму, котрий Войтек
такою зараз в салюні вляв
до пива, відтак заніс сю
мішанину до Касі, і зачала
— в двійку гостити ся....

„Касі“ такої по першій
шкляночці вже зробило ся
„зале“... а потім?... Потім
„Кася“ вже сама не знає,
що було по тім... досить —
що коли другого дня про-
будила ся зі смачного ма-
буті сну, то крім „wianka“,
— котрий як сама каже
тепер... зникло їй з кувфери
\$50 00, себто усі оцадності,
котрі мала дотенер...

А — Войтек? — питаєте.
„Войтек“ вавь ноги за
пояс... й „удіє дзесіє на
контри!..“

Михайло Беля.

Адресар Братств Р. Н. Союз.

Если кто найдет похищенную в адресар своего братства, нехай сей час сообщить про се редакцию

- Вид. 132. Товариство „Січ“ в Мі-
нісепорт, Па. Ілько Гайдук, предс.,
Д. Сова кас., П. Пас-
тернак, секр. Міт. відбувають
ся в суботу по 15-ім в галі цер-
ковній. Адрес: Р. Pasternak, Box
82 McKeesport, Pa.
- Вид. 133. Бр. сьв. О. Николая в
Ньюарк, Н. Дж. М. Цюпрак
предс., Д. Грідей кас., Д. Іва-
нук, секр. Міт. в першу суб-
боту по 10-ім. Адрес: А. Івану-
к, 43 Rankin St., Newark,
N. J.
- Вид. 134. Бр. сьв. Ник. в Ернест,
Па. Ю. Спонтак, предс., М.
Кузьмичка секр., М. Таргін
кас., Міт. в 2-гу неділю міся-
ця. Адрес: G. Spontak, Box 7,
Ernest, Pa.
- Вид. 135. Бр. сьв. Георгія в Смок
Ров, Па. Н. Лавер, предс., М.
Мандзяк, кас., А. Клям, секр.
Мітинги відбувають ся в дру-
гої неділі по першій. Адреса:
Anthony Klym, Box 26, Smoke
Run, Pa.
- Вид. 136. Тов. „Січ“ в Карнегі,
Па. Я. Гойсан, предс., Гн. Пен-
нан кас., В. Касків секр.
Міт. в неділю по 8-ім. Адрес:
W. Kaskiw, Box 263, Carnegie,
Pa.
- Вид. 137. Бр. сьв. Георгія в Вест
Сей, Па. Ів. Чуль, предсид.,
П. Мандзяк, кас., І. Горюх,
секр. Мітинги відбувають ся в
другу неділю по першій в га-
лі П. Манька, 616 Ingham Ave.
Адреса братства: J. Horoch,
616 Center St., West Seneca,
N. Y.
- Вид. 138. Товариство Івана Нау-
мовича в Філадельфії, Па. Ю.
Крет, предс., І. Боднар, кас.,
С. Мурянка, секр. Мітинги
відбувають ся в третю неді-
лю місяця. Адрес: S. Murian-
ka, 3 R. 213 Poplar St., Phila-
delphia, Pa.
- Вид. 139. Бр. Пр. Богор. в Ойл
Сей, Па. Петр. Бурак предс.,
Амдр. Бурак кас., Й. Романчак
секр. Міт. в 2-гу неділю по
першій. Адрес: Jos. Roman-
chak, Box 476, Oil City, Pa.
- Вид. 140. Бр. сьв. Арх. Мих. в
Констанці, О. К. Шелевач,
кас., О.
- Вид. 141. Бр. сьв. О. Ник. в Лята
Фалс, Н. Й. І. Корчакський,
кас., В. Мичковський, кас.,
Ст. Родиский, секр. Міт.
відбувають ся в першій. St.
Naroduky, 110 Furnace St.,
Latta Falls, N. Y.
- Вид. 142. Бр. сьв. Дмитрія в
Віндбер, Па. А. Дішега предс.,
В. Мачко, кас., Ст. Мачко,
секр. Міт. відбувають ся в
першій. Адрес: St. Mascko, Box
247, Windber, Pa.
- Вид. 144. Тов. Тисмениця в Нью-
Йорку. Мих. Угорчак предс.,
П. Підлуский, кас., Ів. Копчик,
секр. Мітинги відбувають ся
кожної першої і третьої суботи
в місяці під ч. 134 „Tompkins
Square Hall“ E. 7-th St. Адрес:
John Kocki 319 E. Houston
St., New York, N. Y.
- Вид. 145. Бр. Неп. Зач. Пресв.
Бог. в Алтона, Па. Ф. Севків
предс., М. Хробак кас., Ів. Ку-
чаровський секр. Адрес: John Ku-
charowskyj, Box 572, Altoona,
Pa.
- Вид. 146. Бр. сьв. П. і П. в Міхіс-
пакс, Па. Ст. Блажовський,
предс., Й. Михневич, кас., Ів.
Фаль, секр. Міт. 3-тої неділі по
першій. Адрес: John Fall, Box
663 McKees Rocks, Pa.
- Вид. 147. Бр. сьв. Арх. Мих. в
Алентаві, Па. П. Вахна, предс.,
М. Брудняк, кас., Д. Клеман,
секр. Міт. по третій неділі по
пол. о 4 год. Адрес: D. Kleman,
217 Tikhman St., Allentown,
Pa.
- Вид. 148. Бр. сьв. О. Ник. в Калі-
форнії, Па. Іван Бриндзі предс.,
Н. Бибель кас., Д. Кіра секр.
Мітинги в кожну першу не-
ділю по першій. Адрес: D. Ki-
ra, Box 32, California, Pa.
- Вид. 149. Бр. Пресв. Богородиці
в Вест Сенекі, Н. Й. Т. Петри-
шин, предс., М. Мисків, кас.,
П. Канцар, секр. Мітинги по
10-ім в неділю. Адрес: Peter
Kancsar, 529 Ingham St., West
Seneca, N. Y.
- Вид. 150. Бр. сьв. О. Николая в
Ірвона, Па. П. Дорошук
предс., М. Паславський кас.,
Алек. Сікоряк, секр. Адрес: A.
Sikoriak, Box 55, Rosebud, Pa.
Clearf. Co.
- Вид. 151. Бр. пресв. Лав. Марії
в Алентаві, Па. Євко Запор-

- ска, предс., М. Осебну, кас.,
Паранка Тряч, секр. Адрес:
c/o Rev. Nestor Dmitrow 720
2nd St., Northampton, Pa.
- Вид. 152. Бр. Пр. Бог. в Гомстед,
Па. М. Греха предс., А. Югаш
кас., М. Боллой секр. Адрес:
M. Boloik, 541 4th Ave.,
Homestead, Pa.
- Вид. 153. Бр. сьв. О. Ник. в Бер-
вик, Па. Ник. Саско, предс.,
Ів. Бураля, кас., А. Мацко,
секр. Міт. по 10-ім в неділю.
Адрес: And. Mascko, 315 Station
B. West Berwick, Pa.
- Вид. 154. Бр. сьв. П. і П. в Нью
Бріттен, Конн. П. Зятяк, секр.,
Мітинги відбувають ся кожну
першу неділю в місяці. Адрес:
M. Ziatyk, 24 Clark St., New
Britain, Conn.
- Вид. 155. Товариство Запорож-
ська Січ в Перт Амб., Н. Дж.
Предсидатель Семен Вар-
хол, предс., П. Крип, кас.,
К. Пелешак, секр. Мітинги
другої неділі в місяці. Адрес:
K. Peleshak, 706 State St.,
Perth Amboy, N. J.
- Вид. 156. Братство сьв. Петра і
Павла Шатерой, В. Ва. Йосиф
Федро, предс., Карло Кар-
ляк, кас., Іван Савкулич, секр.
Адрес: John Sawkulycz, Box
103, Chattaroy, W. Va.
- Вид. 157. Братство сьв. Дмитрія,
в Дюнора, Па. П. Ятчишин,
пр., Н. Кічан, секр. С. Яблонь-
ский, кас. Адрес: N. Kiczap,
Box 194, Donora, Pa.
- Вид. 158. Братство сьв. Володи-
мира, Нью Кенсінгтон, Па. Ва-
силь Катиновский, предс., В.
силь Кузьмиха, кас., Петро
Кузьмиха, секр. Мітинги в
другу неділю по першій. Адрес:
Peter Kuzmyha 1252 4th Ave. New
Kensington, Pa.
- Вид. 159. Братство сьв. Петра і
Павла в Геркімер, Н. Й. Мил.
Буряцкий, предс., Мих.
Шеремета, кас., Северин. Се-
реда секр. Мітинги другої не-
ділі по першій. Адрес: 231 Per-
ry St., Herkimer, N. Y.
- Вид. 160. Братство сьв. Юрія в Я-
маїка, Л. І., Н. У. Лко. При-
тика, предс., Лєтро Болюх,
кас., Сте. в Лєргун, секр. Мі-
тинги в неділю по десітій.
Адрес: Steph. Werhun, 121 1/2
Rokaway Road, Jamaica, L. I.
N. Y.
- Вид. 161. Братство сьв. Петра і
Павла Тавер Ситі. Па. І. За-
мбар, предс., Горняк, кас. Ми-
хайло. Люц секр. Мітинги від-
кожну неділю по 15. Адрес:
M. Lutz, Box 141 Tower City, Pa.
- Вид. 163. Товариство Зоря
Edmonton, Alta., Can. Лазо-
рук Габріель, предс., Павло
Рудин, кас., Василь Семка,
секр. Адреса: Semeka Wasyl,
413 Izabella St., Edmonton.
Alta. Canada. Мітинги відбу-
вають ся в першій по 1-ім в га-
лі Просвіта під ч. 109 7-th St.
Адрес: John Paslawski, 1212
Gorman Alley, Pittsburg, Pa.
- Вид. 166. Бр. сьв. А. А. П. П. в
Барнесборо. Па. І. Удла,
предс., М. Чорний кас., І. Гу-
фрей секр. Мітинги в першу
неділю по 15-ім. Адрес: John
Gufrey, Box 27, Barnesboro, Pa.
- Вид. 167. Бр. сьв. А. А. П. П. в
Сумбола, Па. В. Шпунар пр.,
Й. Алекс кас., С. Грабар секр.
Мітинги в першу неділю по
першій. Адрес: Sem. Grabar,
Box 36, Sumbola, Pa.
- Вид. 168. Бр. сьв. О. Ник. в
Амстердам, Н. У. К. Юр-
лич предс., Н. Рельо
кас., Д. Михальчин секр.
Міт. в першу суботу по пер-
шій. Адрес: D. Mychalchynshyn,
41 Miltu St., Amsterdam, N. Y.
- Вид. 169. Бр. сьв. Ів. Хрестит.
в Скрелгон, Га. І. Дросель
предс., А. Матин кас., П. Гос-
дулич секр. Мітинги першої
неділі в місяці. Адрес: Peter
Gosdulich, 440 Alder St.,
Scranton, Pa.
- Вид. 170. Бр. сьв. Ів. Хрестит.
в Чапсуе, Па. (Лиз. Со.) В.
Грешук, предс., М. Мупак, кас.,
І. Терливець, секр. Мітин-
ги відбувають ся другої неділі
по 1-ім в галі І. Терливець.

А: Уже від шістьох місяців учу ся грати, та ду-
маю сими днями дати концерт...

В: знаменито!... В сей спосіб найпевніше дізна-
єтесь, хто ваш правдивий приятель...

— Подумайте собі добродію що як ми були під
цівничним бігуном, то з великого змвна аж нам огонь
замерз, так що полонінь ми мусіли рубати сокирами...

— Філі... добродію! То еще дурнеца. То як я
був в Африці, під екватором, то панували там такі
смеки, що ми мусіли давати кукам лкати кусники
леду, бо інакше зносили уже варені на твердо яйця...

В жидівській школі на науці релігії говорять ся
про святковане шабасу. Одно, мале жиденя питає
рабіна:

— „Як мене в шабес укусить блоза, чи я можу
єго забити“?

— По довтім роздумуваню каже рабін: „Так е,
ти можеш!“

— „А як мене в шабес вжалить вош — питає
жиденя дальше — то чи можу єго забити?“

— На се рабін: „Ні!“

— Здивоване питає жиденя: „А то чому?“

— Блоха втікає, то як зловиш, то треба зараз
роздусити, але вош буде спокійно чекати аж до дру-
гого дня, то ти на се маєш час!“

Єго власноручним письмом.

*Chapman Francis
Kawinowski
do tytoni i kopalni
tragedii w dobytym
pradku i kopalni
tak jak bylo sadzone
w goscini na co dam
chwilke przy tytoni
jest bardzo dobyt
tych chwila kopalni tylko do
tem prowadz w krotce
kilka osob dam made-
rda pismide protytoni
z usadowieniem
Franciszek Chlopicki*

Name *Franciszek Chlopicki*
Town *4 Cottage Road*
State *Delaware*
County *Dover*

Се есть тільки оден з соток других листів,
котрі одержуємо від наших задоволених кусту-
нерів.

Лист сей оголошуємо щоби переконати Вас, що люде суть ду-
же задоволені нашим тютюном, нашими кештовними преміями і на-
шим трактованєм їх. Если-бони не були задоволені они не писа-
ли би нам такі листи.

Той золотий зигарок даром

красний, окладники з обох еворін, гарно виробле-
ні, в осередку дорогий камені, як також тримає
добре час. Зигармістри в сторі цінять єго \$23.00
Гварантований на 20 літ.

Ми хочемо пару людей в кождім місті ПОМО-
ЧИ НАМ АДВЕРТАЙЗМУВАТИ наші доброго га-
тунку файки і цигаретовий тютюн, гатунок до
якого биліте звикли курити в Європі, і котрий Ви любите.

Ми пішлемо Вам за \$6.00 вартости нашого тютюну, всякого
рода, Австрійського, Боснійського, Російського, Турецкого і Гер-
цеговінського. Скоро отримаєте наш тютюн дайте знати і спро-
буйте своїм приятелям, а они охочо ровкуплять веьо від Ва-
і певно веі схотять щобиьте заоддержували більше про них. Ва-
гате наших помічників в адвертайзмованю, пишуть нам що ре-
продають за 6 дол. наш тютюн скоро го дістануть.

Даєте Вашим приятелям нашу адресу так, щоб знали где
купити в прильости того тютюну. За тую услугу від Вас дамо
Вам наш гарний 23 дол. золотий годинник задармо.

Пам'ятайте що гроші будуть звернені будь котрому розу-
мерови если буде незадоволений.

Пришліть нам наперед 50 цит. поштєвими
марками решту 5.50 дол. заплатите С. О. П. в Ва-
шім експресовім офісі при одержаню пакунку. Зигарок і тют-
юн буде в тім самім пакунку. Посилає з позволенєм
обгянути закім заплатите.

Са оказія буде за короткий час, тож ордіуйте сейчас.

Адрес: **European Tobacco Co.**
DEP. 51. 33 LEONARD STR.
NEW YORK, N. Y.

Один однісенький в Аме-
риці Русин академик на
ліварскім факультеті не мо-
же докінчити своїх студій
хоть бракує ему лише по-
свідного іспиту, а то з при-
чини браку средств матері-
яльних. Сирота не маючи
з відки роздобути гроша на
оплату за науку (\$100.) і
на прожиток хоче перерва-
ти студії. В імені людско-
сти і народної солідарности
просимо Дерзких Братів
краян о поміч для чолові-
ка давшого вже докази сво-
го щирого руського серця
і патріотизму. Пожичте, а
він відплатить ся колись не
вдоваї. Складки прошу сла-
ти, на адресу:

R. Rev. S. S. Ortyński
grec cath. bishop
115 N. 63 rd. street
Philadelphia Pa.
Олекса Пристай,
парох М. А. О. Па.
Дм. Канігула, куратор.

З новим 1908 роком в Київі
заходом Українського видавни-
тва „РАНОК“ друкувати ся буде
новий збірник
„Українська Муза“
Поетична антологія
під редакцією Олекси Коваленка
в 12 випусках; виходитиме 1
число кожного місяця починаю-
чи з 1 січня (января). В анто-
логію увійдуть твори всіх укра-
їнських поетів. В кождім випуску
будуть твори 10 поетів (більше,
як по 100 поезій) нових і вже
друкованих ранше, з портретами
і біографіями поетів, заставками
і вінетками. Збірник буде вели-
кого формату і матиме до 1,200
ст. Ціна кожного окремого ви-
пуску 25 коп., з пересилкою 30
коп.; а по передплаті 2 рублі за
всі 12 випусків, з пересилкою 2
р. 50 к. Можна на виплат: 1 руб.
зараз, 1 руб. 1 марта і 50 коп.
1 липня (юлія). Гроші посилає:
Київ, Іванівська улиця ч. 75
Олекси Коваленкові.

**THE DERBY
SAVING'S BANK**
DERBY, CONN.
Інкорпорований 1846.
Депозитів.....\$4,152,296.61
Надвипшка.....\$457,379.00
Має 9153 депозитів.
Впоизчає малі підручні банки
своїм депозиторам.
Допозити впоизнені а або перед
10-им кождого місяця приносять
процент як за повний місяць.
Позички уділені на Real Estate ко-
лектує в дол. 37—10

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
в Шенандорі, Па.
Капітал \$100,000.00
Надвипшка 150,000.00
Урожділені звски 22,437.34
Депозити около 1,000,000.00
Банк сей має найбільшу надвипшку
всіх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав переховує
нім свої гроші.
Банк отворений від 9 рано до 3-ої
полоудни.
Приймає вклади від долара по-
чавши.
Хто хоче, аби єго гроші приносили
процент, нехай їх вложити до
Першого Народного Банку
в Шенандоа, Па.

Звертаємо увагу устк Вн. Родичи
що однієюм управником до пересилки
грошей на стейт Коинститют а
ГАВРИЛ ДЗЯДИН,
130 Main Str., Derby, Conn.
лейє є нотарем публичним і має на-
лієє є стейт в сумі 10,000 долларів.
У змійкій справі удавайте ся лиш до
єго. Віл виробляє повновластє,
коє-ракти купна і продажі і т. д. По-
ладжує справи війскові як у військ-
ній від асєторулку, контролі, виправ
і т. п. Продає шифарти на всі ліній
корабельні. Міняє і пересилає гроші
до всіх країн. Провадить робітничє
бюро у якім мож дістати всілякі ре-
боти.
Тому, Родичі, проч а чужини а
удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADUK,
130 Main Str., Derby, Conn.

**UNION
Ticket Agency**
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackavana Ave.
SCRANTON, PA.
Найліпше місце, де можна купити шіф-
карту до старого краю, як також пере-
слати гроші до Галичини, Угорщини,
Росії і других країн по тавій ціні.
Даємо також позички на
моріч.

РУССКАЯ ПРОГРЕССИВНАЯ ГАЗЕТА
„РУССКИЙ ГОЛОС“
В АМЕРИКЕ.
выходит по Пятницам
Особенное внимание посвящено освободительному движению в России и озна-
комлению русских с Соединенными
Штатами.
Подписная цена:
На год..... 2 доллара
„ 6 месц. 1 доллар
На сроки меньше 6 месяцев—по 20 с.
в месц.
Плата за объявления:
Для банков и крупных фирм:
Одна строчка пента 10 с.
Для частных объявлений 5 с.
Для ищущих работу 3 с.
ПОДПИСНА І ОБЪЯВЛЕНІЯ ПРИНИМАЮТСЯ
ВКОНТОРЪ „RUSSKY GOLOS“
56 Third Avenue, New York City.
Телефон, 2826 Stuyvesan.

Frank Posluszny
Готельник
Найліпші тутешні і
імпортовані напички.
Пиво довозить до до-
му, не треба носити на
плечях.
Телефони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

**575 J. M. 17 каратовий
Колібовий зигарок**
Намі, а 25-літньою гва-
ранцією золочені верхі
годинника суть найліп-
ші і найкрасні, коли не-
будь продавані за сю ці-
ну. Верх красно виробле-
ний золочений осередок.
Гваранція на 20 літ. Для жінок і
мущин відмінні розміри. Годинки ті радо
уживанні через усіх працюючих при же-
ланніях. Щоби доказати наше довіра
в годинках і в вашім осуді вислаємо
годинки на яку небудь адресу на С. О.
D. за 6.75 дол. і за оплаченєм експресу,
а також позволимо екзамінувати єго.
Если окажется недобрый, неплатитє од-
ного цента. Даємо даром до кождої го-
динки золочений ланцущок. Одна го-
динка даром, сли купуете шість.
R. A. Freter & Co.,
52 Dearbon St., Chicago, Ill.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.
Н 16 ІЛІА РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.

The **OLIVER**
Typewriter

МАШИНА ДО ПИСАНИЯ
З ВИДНИМ ПИСЬМОМ.
Найліпша кляватура. Нагоро-
джена. всюди. Кательоги да-
ром. Пишіть по ню на адрес:

THE OLIVER TYPEWRITER CO.
310 Broadway, New York, N. Y.

